

14.10.2013

TAIRO LUTTER, ERAKOGU

VUNDAMENT: Selline on praegune vaatepilt Meie la maadel.

Võrumaal haigutab intellektipuudega noortele mõeldud keskuse vundament

• KRISTIINA TILK
kristiina.tilk@ohtuleht.ee

Võrumaa intellektipuudega laste vanemad on mures – mitmed riigikogulased on enne valimisi lubanud, et toetavad erihoolt vajavatele lastele mõeldud keskuse loomist nõu ja jõuga, kuid pelgalt lubadusteks see jäänud ongi.

MTÜ Toetuskeskus Meie la vundament on Võrumaal Lasva vallas Nõnova küla kõrgeimal künkal, kus aastaid tagasi asus ühele ümbruskonna edumeelsemale põllumehele Peeter Vremannile kuulunud Hõõde talu. Selles talus elas Friedrich Vreeman, kes Eesti iseseisvumise päevil oli Võrumaa Kaitseliidu asutaja ja Vabadussõja algpäevil Võrumaa Kaitseringkonna ülem Lõunarinidel. Seal on kasvanud tema poeg Richard ning tütar Irene oma kahe poja ja tütreaga.

Ainsana on elus Irene tütar Tiiu Rita Yarborough, kes üheksa-aastasena sai tunda sõjapõgenikuohte ja muid eluraskusi, aga jäi ometi kõigest ilma. Kui Tiiu Rita vanaisale kuulunud 49hektarise talu tagasi sai, avaldas ta soovi kinkida see eesti rahvale, et sinna loodaks kodu lastele, kes olude sunnil on kaotanud eneseusu ja kodusoojuse.

1999. aastal loodi MTÜ Nõnova Perelastekodu, mis võttis oma südameasjaks kinkija soovi elluviimise. 2001. aasta sügiseks oli kavas avada perelastekodu Võrumaa lastele – idee algatajaks oli teismelise poisina kaks korda Siberisse küüditatud Kalle Arumäe.

Kalle sai Ameerika saatkonnalt annetuseks miljon Eesti krooni, mille eest tellis projekti ja laskis valmis valada vundamenti. Aidata olid küll lubanud

TALGUD: Meie la inimesed korraldavad kaks korda aastas talgud, et koht võsast puhtana hoida. Meie la ehitust saab toetada annetustega: Toetuskeskus Meie la MTÜ, arvelduskonto 10220094956011 (SEB).

toonane sotsiaalminister Heiki Kranich, samuti Ivi Eenmaa ja Heimar Lenk, kuid rahapuudusel ametnike ja poliitikute huvi lastekodu edasise arendamise vastu vaibus – vundament konserveeriti.

Lapsed järjekorda pandud

2008. aastal asutati MTÜ Toetuskeskus Meie la eesmärgiga seista erivajadustega inimeste huvide eest, luua neile teiste ühiskonnaliikmetega võrdsed võimalused, arendada ja toetada nende igapäevast toimetulekut – sealhulgas kogukonnas elamist ja kaitsitud töökeskkonda. Nüüdseks on Võrumaa 40 lapsevanemat oma intellektipuudega lapsed Meie la järjekorda pannud, ent lootust, et see kunagi valmis saab, ei ole.

Erihoolt vajava Pireti ema Helju ütleb, et temale oleks Meie la ainus väljapääs, kui tema jõud otsa saab. «Me elame nelja kilomeetri kaugusel Nõnova külast, kus Meie la kogukonna vundament haigutab. Meie ainuke lootus on, et härra Taavi Rõivas võtab meid kuulda ja toetab meid

Võrumaa Meie la ehitusel,» sõnab Helju.

Sotsiaalminister Taavi Rõivas ütleb, et talle isiklikult väga meeldiks, kui Meie la ettevalmistused jõuaksid sinnamaani, et seda juba aasta-paari pärast oleks võimalik rahaliselt toetada.

«Selleks et tagada kõigile soovijatele ja vajajatele kvaliteetse erihooldekande teenuse kättesaadavus, oleme kahe aastaga ehitatud 550 kohta kõige kaasaegsemaid peremajasid ning järgmise kahe-kolme aastaga soovime kõik erihooldekodud ajakohastada ning uute kodude rajamisega kaotada järjekorrad,» räägib Rõivas, et selliseid projekte nagu Meie la plaanitakse kindlasti toetada, kuid enne projektide esitamist pole korrektne, kui ta ministrina konkreetse objekti tarvis raha lubaks. Lähiaastate investeringuteks on varutud üle 54 miljoni euro. «Lisaks soovime juba järgmisel aastal oluliselt lihendada järjekordi teenuse saamisel, palgata lisapersonali ning tõsta hoolekandetöötajate palkasid,» ütleb Rõivas.